



Frostating lagmannsrett

Førstelagmannen

Det Kgl. Justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep

0487 Oslo

Trondheim 7. april 2022

Høringssvar – endringer i domstolstrukturen

Det vises til departementets høringsbrev 26. januar 2022 med høringsnotat av samme dato.

Frostating lagmannsrett er sterkt uenig i departementets forslag om å gjeninnføre strukturen for domstolene slik denne var før domstolreformen i 2021. Etter vårt syn gir de erfaringer som er høstet med reformen ikke grunnlag for en reversering. Etter at reformen nå har fått virke en stund er det i all hovedsak høstet positive erfaringer. Sammenslåingen av tingrettene har vist seg å være vellykket, både hva gjelder bedre ressursutnyttelse, større fagmiljøer, økt fleksibilitet og lavere saksbehandlingstider.

At det fra enkeltdomstoler/dommere/ansatte også er gitt uttrykk for negative erfaringer skal ikke underslås eller bagatelliseres – men det må være riktig å si at de positive erfaringene helt åpenbart overskygger de negative – og at de negative erfaringene ikke har et slikt omfang eller vekt at de kan forsvare en reversering av reformen.

Et nær sagt enstemmig «fagmiljø» er også uenig i at strukturreformen skal reverseres. Dette bør departementet lytte til – og legge stor vekt på ved vurderingen av om dagens struktur skal beholdes eller reverseres.

Den løsning vi har i dag, med sammenslåtte domstoler – men hvor rettsstedene er beholdt, ivaretar de hensyn departementet selv fremholder i høringsnotatet: Det sikrer borgerne god rettssikkerhet og lokalt tilgjengelige tjenester for innbyggerne i hele landet. Strukturreformen innebærer ingen sentralisering av arbeidsplasser – og domstolenes lokale forankring er beholdt.

Hensynet til stedlig ledelse kan ivaretas innenfor den struktur som eksisterer i dag, men kan muligens være utfordrende – særlig i områder med store avstander mellom rettsstedene. Om nødvendig kan dette element styrkes, slik også Domstoladministrasjonen er inne på i pkt. 5 i sin høringsuttalelse. Etter vårt syn bør det vurderes om det bør etableres «avdelingsledere» på de lokale rettsstedene (i alle fall de av en viss størrelse) uten at dette nødvendigvis må være domstolens nestleder.

Frostating lagmannsrett er også enig i at det er viktig at ikke virksomheten på de lokale rettsstedene nedbygges, og er enig i de forslag Domstoladministrasjonen fremmer i pkt. 6 i sin høringsuttalelse for å unngå dette. Dersom disse tiltak iverksettes, kan vi ikke se at det er grunn til bekymring for at den lokale tilstedeværelse og forankring svekkes til skade for det rettssøkende publikum.

I høringsnotatet bes om synspunkter på enkelte prinsipielle spørsmål, og vi begrenser oss til noen merknader knyttet til behandlingen av barnesakene.

Barneombudet har, nettopp av hensyn til barnas beste, tatt til motmæle mot en reversering av domstolreformen. Det er vi enige i. Større domstoler vil ha en større fleksibilitet i behandlingen av slike saker, både hva gjelder mekling, spesialisering og rask behandling – som de fleste mindre domstoler ikke har muligheter til. Dette er for øvrig ikke begrenset til barnesakene. Å «avhjelpe» dette gjennom økt bemanning og romsligere hjemler for overføring av saker (domstoloven § 38) er å starte i feil ende. Å øke bemanningen ved å avvikle dommerfullmektigordningen i små domstoler, og å tilsette kanskje én ny embetsdommer i de minste domstolene, vil ha en marginal effekt sammenlignet med det handlingsrom større sammenslåtte domstoler vil ha.

Avslutningsvis tillater jeg meg å gi uttrykk for et håp om at det ved avgjørelsen av hvilken domstolstruktur vi skal ha her i landet, velges en løsning som det store flertall av norske domstoler stiller seg bak – i tillit til at vi har et genuint ønske om en struktur som både gir et godt domstoltilbud over hele landet, og samtidig gir økt handlingsrom, bedre ressursutnyttelse og et en mer fremtidsrettet organisering enn det en reversering vil gi.

Sven-Jørgen Lindsetmo
førstelagmann